

FJORD KOMMUNE
Postboks 144
6211 VALLDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
Bjarne Otnes, 71 25 85 75

Avslag på søknad om fellingsløyve på skadegjerande jerv i Steindalen i Fjord kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal avslår søknad frå Fjord kommune om fellingsløyve på skadegjerande jerv i Steindalen. Vi har lagt særleg vekt på at området er jerveprioritert område i forvaltningsplanen, at det er lenge sidan det har vore dokumentert jerveskade i området, og at tapsomfanget ikkje er dokumentert eller sannsynleggjort i tilstrekkeleg grad.

Bakgrunn

Statsforvaltaren viser til søknad i brev frå Fjord kommune 23. august 2023. Kommunen søker om løyve til å felle ein skadegjerande jerv innanfor eit avgrensa område i/ved Steindalen.

Som grunnlag for søknaden blir det vist til grunngjeving og materiale i tidlegare søknad 14.08.2023, samt at det er lagt ved tre bilde tatt av jerv 15.08.2023. Kommunen skriv også at det er observert søyer som manglar lam, men det er ikkje notert ned kor mange lam som netto er i manko. Vidare meiner kommunen det er ein indikasjon på at det er jerv i området at det generelt går mange sauar i flokk. Tilsynet observerte også jervespor ved eit tidlegare kadaver 22.08.2023.

Juridisk grunnlag

Det rettslege grunnlaget for avgjerda er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfaldlova) § 18 andre ledd bokstav b) og § 77, jf. Forskrift 18. mars 2005 nr. 42 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 13.

Naturmangfaldlova (nml) § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene): «Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes viss uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(...)»

Rovviltforskrifta § 9 (Statsforvalterens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling):
" Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen

tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) områdets betydning som beitemark*
- b) skadenes omfang og utvikling*
- c) potensialet for fremtidige skader*
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35."

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak av 26. mai 2023 fastsett ein kvote på 5 betinga skadefellingsløyve på jerv i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) frå 1. juni 2023 – 15. februar 2023. Vedtaket er stadfesta av Klima- og miljødepartementet 20. juli 2023.

Statsforvaltaren sin vurdering

Etter naturmangfaldlova § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald skal bli ivaretatt på lang sikt og at artane skal kunne førekomme i levedyktige bestandar i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Etter rovviltforliket punkt 2.2.19 skal soneinndelinga forvaltaast tydeleg. Dette er klårgjort i brev av 28. april 2014 frå Klima- og miljøvernministeren til fylkesmennene og rovviltnemndene og i brev av 21. mai 2014 frå Klima- og miljøverndepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) til rovviltnemndene, med kopi til fylkesmennene. I område som i forvaltningsplanen er definert som yngleområde for rovvilt skal terskelen for skadefelling vere høg. I rovviltprioriterte område skal beitenæringa tilpasse drifta til at det skal vere rovvilt i området. Det aktuelle beiteområdet ligg innanfor jerveprioritert område.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggst til grunn som retningslinjer ved offentleg myndigheitsutøving. Offentlege vedtak som kan påverke naturmangfaldet skal så langt det er rimeleg vere tufta på vitenskapleg kunnskap om artar sin bestandssituasjon samt effekt av påverknad, jf. § 8. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er i rovviltforskrifta § 3 fastsett til 39 årlege ynglingar. Bestandsmålet er vidare fordelt på fem av åtte forvaltningregionar for rovvilt, jf. rovviltforskrifta § 4. I rovviltregion 6 er det mål om 10 årlege ynglingar. Dei fylkesvise bestandsmåla går fram av forvaltningsplanen, og er i Møre og Romsdal på tre årlege ynglingar. Alle ynglingar skal telje med i vurderinga av om bestandsmåla er oppnådd, uavhengig av om dei er innanfor eller utanfor forvaltningsområdet. Målsettinga er likevel å oppnå bestandsmåla innanfor forvaltningsområdet for jerv i Sunndalsfjella og Reinheimen.

Rovbase viser at det hittil i år er dokumentert 17 ynglingar av jerv i region 6. To av ynglingane er registrert i Møre og Romsdal, begge innanfor definert yngleområde for jerv. I 2022 vart det også registrert to ynglingar, og fem i 2021. Snittet av dei tre siste åra blir tre ynglingar. Då vedtaket ikkje inneber felling, blir det ikkje gjort nærare vurderingar etter naturmangfaldlova.

Skadefelling er eit verkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjonar som kan oppstå, og skal berre setjast i verk om det ikkje finst anna tilfredsstillande løysing. Løyve for skadefelling skal rettast mot bestemte individ, er knytt til bestemte skadesituasjonar, og skal avgrensast i tid og rom. Skadefelling kan og skal ikkje nyttast som eit bestandsregulerande tiltak.

Det følgjer av rovviltforskrifta § 9, at statsforvaltaren skal vurdere den konkrete situasjonen opp mot følgjande fire kriterium; området sin verdi som beitemark, omfang og utvikling av skadane, potensialet for framtidige skader, og moglegheiter for å gjennomføre førebyggjande tiltak. I brev av 9. juli 2014 har klima- og miljøministeren gjeve nærare føringar for vurdering av vilkår for skadefelling, og omgrepet skadepotensiale.

Utmarksbeitet i Steindalen har stor verdi for beitebrukarane. Området har beite av god kvalitet, det er oversiktleg og godt avgrensa, og er lett tilgjengeleg. Det er to bruk som har sau på beite i området, og i 2023 er det sloppe totalt 144 vaksne og 259 lam. Det er årvisse tap av sau til jerv, og potensialet for tap er stort. I 2022 vart alt ut over normaltap erstatta, totalt 65 lam og to sau.

For at Statsforvaltaren skal kunne gi løyve til skadefelling må det likevel sannsynleggjerast at det er ein pågåande skadesituasjon med tilstrekkeleg omfang. Dette gjeld både funn av kadaver tatt av jerv, og at tilsynet avdekkar i kor stor grad det elles manglar lam i området. I Steindalen er det funne fire kadaver, der to er dokumentert/antatt sikkert tatt av jerv. Skadedato er vurdert til 05-08.08.2023 for begge. For dei to kadavera med ukjent tapsårsak er dødsdato vurdert til 18-20.07.2023 og 06-08.08.2023. Ut over dette er det ikkje funne fleire kadaver trass i godt tilsyn. Utan dokumentasjon på meir nylege tap av sau til jerv og/eller meir handfaste registreringar av manglande lam kan ikkje Statsforvaltaren konkludere med at det er ein pågåande skadesituasjon med eit omfang og ei utvikling som gir grunnlag for å gi skadefellingsløyve, jf. rovviltforskrifta § 9, bokstav b).

I den samanheng vil vi kommentere grunnlaget for skadefellingssøknaden 14.08.2023 og vårt avslag 16.08.2023, som Fjord kommune tar opp i søknaden no. Som vedlegg til søknaden 14.08.2023 låg utdrag frå tilsynslogg, og i søknaden no 23.08.2023 blir det hevda at Statsforvaltaren ikkje hadde sett all informasjonen som var i den nedste delen av vedlegget. Dette er ikkje heilt riktig. Vi var merksam på registreringane, men ønskja ytterlegare kunnskap.

I e-post 15.08.2023 etterlyste vi dette som følgjer: *Tapsomfanget må oppsummerast betre, vedlegget gir oss ikkje grunnlag for å vurdere det. Kor mange lam ser ut til å mangle ut i frå dei registreringane som er gjort under tilsyn, og korleis fordeler bortkomne/sakna lam seg i tid? Kor mange dyr er slopne totalt i området?*

Fjord kommune svarte på dette i e-post same dag, og det vart der oppgitt kor mange sau som er slopne i området (144 vaksne og 259 lam). Ut over det gir svaret ingen opplysningar om tapsomfanget. Som grunnlag for å vurdere søknaden hadde vi då rådata frå tilsynsloggen som følgjer:

06.08.2023:	<i>Stor ansamling av sau ved brua, urolige. Lavt lammetal i forhold til vaksne.</i>
07.08.2023:	<i>Stor ansamling av dyr ved brua, (...uleseleg...), fleire sauer mangla lam.</i>
11.08.2023:	<i>5 spelsau på sætra skal ha alle ha tvillingar, berre fem lam. Nks00058 skal ha to lam, har ingen, nks20067 skal ha ett lam, har ingen. Nks60021 skal ha to lam, har et. To stk nks på sætra manglar ett lam kvar.</i>

I tillegg var det opplysningar knytt til kadaverfunna i loggen.

I vårt avslag 16.08.2023 burde vi kommentert desse opplysningane, men vi fokuserte der i første rekke på det vi oppfatta som ei svak tilbakemelding på våre etterlysingar i e-post 15.08.2023. Hovudgrunnlaget for avslag var at det kun var to kadaver stadfesta tatt av jerv, og at dette var 7-10 dagar gamle tap. Saman med svakt grunnlag for å vurdere tapsomfanget utover kadaverfunn konkluderte vi difor med at søknaden måtte få avslag.

Søknaden frå Fjord kommune inneheld ikkje andre opplysningar om kadaverfunn eller tapsomfang enn det som låg til grunn for å vurdere søknaden av 14.08.2023. Det er no 16-19 dagar sidan siste kadaverfunn. Ut i frå gjennomgangen over finn vi at omfang og utvikling av skadane ikkje gir grunnlag for å gi løyve til skadefelling, jf. rovviltforskrifta § 9, bokstav b).

Vedtak

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal avslår søknaden frå Fjord kommune om fellingsløyve på skadegjerande jerv. Heimel for vedtaket er naturmangfaldlova § 18 første ledd, bokstav b) og § 77, jf. §§ 1, 3, 9 og 13 i rovviltforskrifta.

Klagerett

Partane i saka eller andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket innan tre veker frå det er mottatt. Klaga må vere grunngitt, og skal sendast til Statsforvaltaren. Miljødirektoratet avgjer klaga dersom Statsforvaltaren opprettheld vedtaket. Reglane om klage på vedtak går fram av kapittel VI i forvaltningslova.

Alle vedtak som gjeld felling av freda rovvilt blir gjort tilgjengeleg på www.miljovedtak.no. Ein kvar kan fortløpande følgje med på vedtak som gjeld felling av freda rovvilt, ved å abonnere på vedtaka (e-postvarsling).

Med helsing

Linda Aaram (e.f.)
miljøverndirektør

Bjarne Otnes
fagleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent